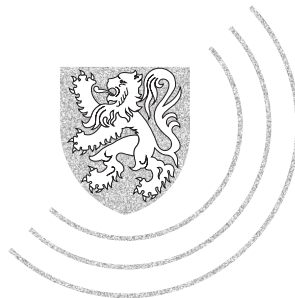

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

10 september 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Johan Sauwens, Eric Van Rompuy en Erik Matthijs –

betreffende de overheidsfinanciën en de begroting

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Eén van de kerntaken van een parlement is het goedkeuren en het controleren van de begroting, de uitgaven en de inkomsten van de overheid.

In het akkoord van 21 maart 2002 tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen, in het kader van de begrotingscontrole 2002, werd overeengekomen om de evaluatie van de budgettaire prestaties van de gewesten en gemeenschappen volgens de ESR-benadering te laten gebeuren en de specifieke HRF-methode te laten vallen. Daardoor zou het HRF-saldo (bijna) samenvallen met het ESR-vorderingensaldo¹. 2002 zou een overgangsjaar zijn met slechts een gedeeltelijke consolidatie (alleen instellingen van openbaar nut van categorie A en DAB's). Vanaf 2003 wordt de ESR-methode volledig toegepast.

In het akkoord van 21 maart 2002 werden de bedragen van de normen niet aangepast aan die nieuwe benadering. Dat leidde tot een probleem. De overeenkomst van december 2000 legt, naast individuele normcijfers per gewest of gemeenschap voor het begrotingssaldo, ook een gezamenlijk cijfer voor zogenaamde verrichtingen van klasse 8 vast (kredietverleningen en deelnemingen (KVD)²). Die verrichtingen vallen in de ESR-methode buiten het vorderingensaldo. Aangezien in de gewone begrotingsoptiek, waarop de oude HRF-norm gebaseerd was, kredietverleningen en deelnemingen inbegrepen zijn, moest een correctie worden uitgevoerd om aan een ESR-vorderingensaldo te komen. Die correctie werd voor alle gewesten en gemeenschappen samen op 275 miljoen euro geraamd. De som van de klassieke HRF-normen en deze 275 miljoen euro KVD leverde een overschot van 0,1%

¹ Er blijft voor Vlaanderen een verschil tussen het HRF-saldo en het ESR-vorderingensaldo in de overheidsrekeningen van het INR, omdat het zorgfonds bij het HRF-saldo is inbegrepen. In de overheidsrekeningen is het zorgfonds opgenomen in de SZ en dus niet bij gemeenschappen en gewesten.

² Het betreft dus uitgaven (bijvoorbeeld oprichtingskapitaal BAM) en ontvangsten (terugbetaling lening). Wat KVD-operaties betreft, kunnen er interpretatieverschillen ontstaan. Aangezien KVD-uitgaven en KVD-ontvangsten onder de lijn worden geboekt, heeft een regering er belang bij om zoveel mogelijk uitgaven als KVD te catalogeren en zo weinig mogelijk ontvangsten als KVD te beoordelen. Gemaskeerde KVD's, zoals kapitaalsubsidies aan De Lijn onder het mom van een kapitaalverhoging, worden door de HRF/hetINR niet aanvaard.

van het BBP op : de norm voor alle gemeenschappen en gewesten samen. De KVD-correctie vormt dus een essentieel onderdeel van de budgettaire doelstelling.

De Hoge Raad voor Financiën (HRF) vroeg aan de federale regering en de gewesten en gemeenschappen in juli 2002 om dat bedrag uit te splitsen en te voegen bij de oude HRF-saldi. In de praktijk zullen dan nieuwe ESR-normen ontstaan die hoger liggen dan de HRF-normen. De verdeling van de "correctie" kan echter een communautair probleem worden. De Hoge Raad formuleerde in juli 2002 een voorstel dat erin bestaat om een verdeelsleutel toe te passen die overeenstemt met de gemiddelde verdeling van de netto kredietverleningen en deelnemingen van de deelentiteiten in de periode 1999-2001. Dit zou voor Vlaanderen een bedrag van 117 miljoen euro (of 42,6% van 275 miljoen) betekenen. De federale regering en de gewesten en gemeenschappen deden of hun neus bloedde. Er moet dringend duidelijkheid komen over de omvang van de budgettaire normen.

De Vlaamse Gemeenschap blijft tot nu toe niet-geconsolideerde begrotingen presenteren zoals voorheen. De Hoge Raad vraagt dat de gewesten en gemeenschappen in de toekomst de begrotingsvooruitzichten, de uitvoering en de meerjarenramingen opstellen overeenkomstig de ESR-regels, op basis van de economische hergroepering van uitgaven en ontvangsten (zowel op het niveau van de gemeenschap als van de te consolideren instellingen). Die economische hergroepering (volgens de ESR-methode) zal de basis vormen voor de evaluatie van begrotingen en realisaties. Op dit moment publiceert de Vlaamse Gemeenschap geen "economische hergroepering" (de federale overheid doet dat wel in een bijlage bij de Algemene Toelichting). Het is noodzakelijk dat dat wel gebeurt.

In tegenstelling tot de vorige jaren werd in de Algemene Toelichting bij de begrotingscontrole 2003 van de Vlaamse regering niet of nauwelijks ingegaan op de uitvoering van de begroting 2002. Dat is een belangrijk hiaat.

Het rapport van de Vlaamse regering over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap in 2002 werd pas in de loop van augustus bezorgd. Dat zou moeten gebeuren samen met de Algemene Toelichting bij de begrotingscontrole, zodat die documenten als één geheel kunnen worden besproken.

Voor een beheersbare begroting is het halen van de jaarlijkse vooropgezettealdi een belangrijke

factor, maar niet de enige. Ook de totale last die op de komende begrotingen wordt gelegd met de lopende begrotingsbeslissingen moet in het oog worden gehouden. Men kan perfect een saldo respecteren, maar ondertussen beslissingen nemen die op middellange termijn tot een uitgavenexplosie aanleiding geven, zonder dat dit nu al in het saldo tot uiting komt.

In de praktijk is de stijging van de uitgaven niet gelijk aan de stijging van de verbintenissen of zogenaamde beleidskredieten. Indien er een groot positief verschil is tussen de groei van de beleidskredieten en de groei van de uitgaven of betalingskredieten, dan hebben we te maken met een spreiding van de uitgaven : de regering gaat meer verbintenissen aan dan ze betaalt. De zogenaamde impliciete schuld (dit is de uitstaande rekening van aangegane verbintenissen die nog moeten worden betaald³) stijgt. Een stijging van de impliciete schuld (of encours) heeft tot gevolg dat in de komende jaren de toelaatbare stijging van de primaire uitgaven voor een deel zal worden opgebruikt voor de betaling van vroegere verbintenissen en dus niet echt beschikbaar meer zal zijn. Het is noodzakelijk dat de Vlaamse regering het Vlaams Parlement informatie verstrekt over de ontwikkeling van de impliciete schuld.

De maandelijks gepubliceerde schuldpositie van de Vlaamse Gemeenschap heeft alleen betrekking op het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de DAB's. Om een meer geconsolideerd beeld te krijgen, is het nodig om de kasstand van het Centraal Financieringsorgaan (VOI's) toe te voegen.

Aquafin, de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) en De Lijn vallen buiten de ESR-consolidatie, omdat ze tot de bedrijvensector worden gerekend. Een toename van de schulden bij deze ondernemingen kan wijzen op een debudgettering. Gezien deze ondernemingen bij een gebrek aan middelen uiteindelijk aan de Vlaamse Gemeenschap meer middelen vragen, is een grondige bewaking van hun schuldpositie nodig.

Johan SAUWENS
Eric VAN ROMPUY
Erik MATTHIJS

³ Het is impliciete schuld omdat die schuld wel de toekomstige begroting belast, maar normaal niet het voorwerp is van interestlasten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

7° driemaandelijks aan het Vlaams Parlement een rapport over de schuldontwikkeling bij Aquafin, de BAM en De Lijn te bezorgen.

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

- 1° de rol van het parlement inzake overheidsfinanciën ;
- 2° de vragen van de Hoge Raad voor Financiën;
- 3° de onduidelijkheid met betrekking tot de begrotingsnormen ;
- 4° de informatietekorten in de Algemene Toelichting bij de begroting ;
- 5° de tendensen naar debudgettering ;

– vraagt de Vlaamse regering :

- 1° aan de Algemene Toelichting bij de begroting een geconsolideerde economische hergroepering van uitgaven en ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap toe te voegen ;
- 2° in de Algemene Toelichting bij de begroting een tabel of tabellen op te nemen die de overgang van de begrotingsvoorstelling naar de economische hergroepering verduidelijken ;
- 3° de begroting, de uitvoering en de meerjarenraming op te stellen volgens de geconsolideerde ESR-methode ;
- 4° duidelijkheid te scheppen over de omvang van de normen, meer bepaald met betrekking tot kredietverleningen en deelnemingen ;
- 5° bij de Algemene Toelichting ter gelegenheid van de begrotingscontrole uitvoerig in te gaan op de uitvoering van de begroting van het vorige jaar en de ontwikkeling van het encours (of de impliciete schuld), en het rapport over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer als bijlage op te nemen ;
- 6° bij de maandelijkse schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap een rubriek ontwikkeling van de kasstand van het Centraal Financieringsorgaan (VOI's) toe te voegen ;

Johan SAUWENS
Eric VAN ROMPUY
Erik MATTHIJS
